

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/109/2020
Identifikačné číslo spisu:	8210204565
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8210204565.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne SCOMA, a.s., so sídlom v Bardejove, Mičkova 31, IČO: 36 457 094, zastúpenej JUDr. Svätoslavom Váškom, advokátom v Bardejove, Baštová 5A, proti žalovaným 1/ Prešovskému samosprávnemu kraju, so sídlom v Prešove, Námestie mieru 2, 2/ Gymnáziu Leonarda Stöckela, so sídlom v Prešove, Jiráskova 12, IČO: 00 161 911, 3/ Strednej priemyselnej škole technickej, so sídlom v Bardejove, Komenského 5, IČO: 00 161 705, žalovaní 2/ a 3/ zastúpení JUDr. Jozefom Stašákom, advokátom v Bardejove, Andraščíkova 3, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4 C 149/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. augusta 2019 sp. zn. 3 Co 119/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 14. augusta 2019 sp. zn. 3 Co 119/2018 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou vedenou pod sp. zn. 4 C 149/2010 domáhala, aby súd uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 8.722,84 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.722,84 eur od 10. augusta 2010 do zaplatenia; uložil žalovaným 1/ až 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 45.860,62 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 45.860,62 eur od 10. augusta 2010 do zaplatenia a spoločne a nerozdielne nahradiť trovy konania titulom bezdôvodného obohatenia. Zároveň sa žalobkyňa žalobou pôvodne vedenou pod sp. zn. 6 C 164/2011 domáhala, aby súd uložil žalovaným 1/ až 3/ povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 36.660,- eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 36.660,- eur od 14. decembra 2010 do zaplatenia, a rovnako tak spoločne a nerozdielne žalobkyni nahradiť trovy konania titulom bezdôvodného obohatenia. Predmetné veci boli spojené na spoločné konanie pod spoločnou sp. zn. 4 C 149/2010. Žalobkyňa žalobu odôvodňovala tým, že žalovaní 1/ až 3/ v čase od 27. novembra 2008 do 31. júla 2010 užívali nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX v k. ú. J. o výmere 23 095 m², ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobkyne, a to bez právneho titulu a bez toho, aby žalobkyni bola vyplatená akákoľvek náhrada.

2. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 16.

februára 2018 č. k. 4 C 149/2010 - 551 I. uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 54.583,46 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 54.583,46 eur od 10. augusta 2010 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; II. v prevyšujúcej časti žalobu voči žalovanému 1/ zamietol, III. žalobu voči žalovaným 2/ a 3/ zamietol, IV. priznal žalobkyni voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 19,64 %, V. žalovaným 2/ a 3/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na čl. 20 ods. 1, čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 123, § 124, § 128 ods. 2, § 488, § 489, § 451 ods. 1, § 451 ods. 2, § 454, § 456, § 151n ods. 1, § 151n ods. 2, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 1 ods. 3, § 2 ods. 1, § 2 ods. 2, § 2 ods. 3, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z., § 1 ods. 1, § 1 ods. 2, § 1 ods. 3 písm. h/, § 1 ods. 5, § 4 ods. 1 písm. f/, k/, § 10 ods. 1, § 10 ods. 2 zákona č. 302/2001 Z.z., § 3 ods. 1, § 6 ods. 1, § 6 ods. 2, § 6 ods. 3 zákona č. 446/2001 Z.z., § 261 ods. 2, § 369 ods. 1, § 369 ods. 2 Obchodného zákonníka mal za preukázané, že na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve žalobkyne, a to parcele č. XXXX/X, parcele č. XXXX/X, parcele č. XXXX/X, parcele č. XXXX/X a parcele č. XXXX/X sú postavené stavby v katastri nehnuteľností evidované ako budovy pre školstvo, na vzdelávanie a výskum, ktorých vlastníkom je žalovaný 1/, ktorý tieto zveril do správy žalovaným 2/ a 3/, pričom spolu so susediacimi parcelami vo vlastníctve žalobkyne parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X tvoria jeden školský areál, v ktorom pôsobia žalovaní v 2/ a 3/ ako vzdelávacie inštitúcie. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, v prvom období od 27. novembra 2008 do 30. júna 2009 neexistoval žiadny právny dôvod, na základe ktorého by bol upravený vzťah medzi žalobkyňou ako vlastníkom pozemkov na jednej strane a žalovaným 1/ ako vlastníkom budov na nich postavených a žalovanými 2/ a 3/ ako subjektmi vykonávajúcich svoju činnosť na pozemkoch žalobkyne a v budovách žalovaného 1/ na druhej strane. Zároveň mal súd prvej inštancie za jednoznačne preukázané, že povinným subjektom na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni je iba žalovaný 1/, ktorý sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, keďže na naplnenie svojich zákonných povinností (úloh) v oblasti výchovy a vzdelávania síce zriadil žalovaných 2/ a 3/ ako svoje rozpočtové organizácie, avšak nezabezpečil im dostatočné materiálne zabezpečenie na naplnenie im zverených úloh a preto pri naplňaní zákonných úloh žalovaného 1/ jeho správcovia využívali bez právneho titulu pozemky žalobkyne. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie konštatoval nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných 2/ a 3/, keďže žalovaní 2/ a 3/ pri užívaní pozemkov žalobkyne vystupovali iba ako správcovia žalovaného 1/ konajúci pri správe zvereného majetku v jeho mene. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie vychádzal zo záverov znaleckých posudkov s tým, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ posúdil ako obchodnoprávny záväzkový vzťah, keďže ide o vzťah medzi žalovaným 1/ ako samosprávnou územnou jednotkou pri zabezpečovaní verejných potrieb (zabezpečovanie výchovy a vzdelávania obyvateľom kraja) a žalobkyňou ako podnikateľom (obchodná spoločnosť zapísaná v obchodnom registri) pri podnikateľskej činnosti, a v tejto súvislosti konštatoval včasnosť podania žaloby v rámci plynutia premľacej doby. Ohľadne žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia za druhé obdobie od 1. júla 2009 do 31. decembra 2009 mal súd prvej inštancie za to, že od 1. júla 2009 vzniklo žalovanému 1/ ako vlastníkovi stavieb právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemkov pod stavbami, pričom týmito pozemkami pod stavbami sú aj príľahlé plochy, ktoré svojím umiestnením a využitím tvoria neoddeliteľný celok so stavbou. Na základe vykonaného dokazovania bol súd prvej inštancie toho názoru, že za príľahlé plochy je potrebné považovať aj pozemky, na ktorých síce nie sú postavené stavby žalovaného 1/, avšak všetky pozemky žalobkyne, ktoré sú užívané žalovanými 2/ a 3/ ako správcami majetku žalovaného 1/ tvoria jeden ucelený, kompaktný a plotom ohradený školský areál, ktorý v celku slúži na plnenie úloh v oblasti výchovy a vzdelávania, a teda aj svojím umiestnením a aj svojím využitím tieto pozemky tvoria nedeliteľný celok so stavbami žalovaného 1/, t. j. školskými budovami. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný 1/ ako vlastník stavieb od 1. júla 2009 má právny titul na užívanie pozemkov žalobkyne a preto nie je naplnená žiadna zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného 1/. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že za zriadenie zákonného vecného bremena patrí žalobkyni jednorazová náhrada, ktorú však žalobkyňa v konaní nepožadovala a jej výška preto nebola predmetom dokazovania. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1. júla 2009 do 31. decembra 2009 zamietol ako nedôvodnú aj voči žalovaným 2/ a 3/, pretože títo ako správcovia užívali pozemky žalobkyne z titulu zákonného vecného bremena

oprávneného žalovaného 1/. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 14. augusta 2019 sp. zn. 3 Co 119/2018 (I.) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až V. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil; (II.) priznal žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav a zo zistených skutočností správne prijatý právny záver súdom prvej inštancie s tým, že odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. Ako ďalej odvolací súd vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobkyne uviedol, v danej veci je nutné aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z., ktorý sa vzťahuje na pozemky, ktoré sú definované ako pozemky pod stavbou, vrátane príľahlej plochy tvoriacej umiestnením a využitím so stavbou neoddeliteľný celok a z uvedeného dôvodu odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie považoval aj pozemky, na ktorých je športovisko, resp. ktoré sú porastené kríkmi a trávnatými porastmi, za príľahlú plochu k pozemkom zastavanými budovami patriacimi žalovanému 1/, ktoré sú v správe žalovaných 2/ a 3/, pretože tomuto záveru svedčí umiestnenie športovísk, ich využitie primárne na školské edukatívne účely ako aj to, že tento celý priestor je oplotený z troch strán a pri vstupe označený ako majetok žalovaného 1/. Preto bol odvolací súd toho názoru, že za obdobie po účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. nevzniká žalobkyni nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom tento jej nárok by mohol byť posúdený len v zmysle citovaného zákona, čo však v danom prípade nie je možné, nakoľko žalobkyňa ako „dominus litis“ jednoznačne skutkovo aj právne vymedzila svoj nárok v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Odvolací súd zároveň, zhodne s názorom súdu prvej inštancie, konštatoval, že žalovaný 1/ za účelom naplnenia svojich zákonom stanovených úloh zriadil žalovaných 2/ a 3/ ako svoje rozpočtové organizácie na poskytovanie vzdelania a prípravy na štúdium na vysokej škole a na naplnenie týchto úloh im zveril do správy svoj majetok, teda školské budovy stojace na pozemkoch žalobkyne s tým, že žalovaný 1/ hospodári so svojím majetkom samostatne alebo prostredníctvom správcu, ktorý je oprávnený a povinný zverený majetok držať, užívať na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, brať z neho úžitky a nakladať s ním v súlade s týmto zákonom a so zásadami hospodárenia, pričom majetok, ktorý správca nadobúda je vlastníctvom žalovaného 1/ a pri nadobúdaní a správe zvereného majetku vykonáva správca úkony v mene žalovaného 1/ a v jeho mene koná aj pred súdmi a inými orgánmi. Odvolací súd preto uzavrel, že povinným subjektom na vydanie bezdôvodného obohatenia je iba žalovaný 1/, ktorý sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil a to z dôvodu, že ak by žalovaný 1/ zabezpečil žalovaným 2/ a 3/ ako svojim správcom právny titul na užívanie pozemkov pod budovami v podobe kúpnych, či nájomných zmlúv, ktoré im zveril do správy, došlo by k zmenšeniu jeho majetku. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Namietala, že tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd sa v dovolaní napadnutom rozsudku nijako - v zákonom predpísanom rozsahu - nevysporiadali s jej argumentáciou vo vzťahu k parc. č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X ohľadne toho, že ide o pozemky, ktoré nespádali pod zákonnú definíciu príľahlej plochy podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktoré by svojím umiestnením a súčasne využitím tvorili neoddeliteľný celok so stavbou. Ako dovolateľka zdôraznila, súdy bez opory v zákone, zohľadňujúc len čiastočné oplotenie pozemkov nezastavaných stavbami, určili, že predmetné pozemky sú využitím výlučne podriadené pozemkom žalobkyne zastavanými stavbami žalovaného 1/ s rozlohou viac ako päťkrát menšou. Nesprávnosť právneho posúdenia odvolacím súdom videla v tom, že v prípade predmetných pozemkov sa nejedná o kumulatívne naplnenie zákonných znakov pre ich možné posúdenie ako príľahlej plochy, ktorá by svojím umiestnením a využitím tvorila neoddeliteľný celok s čo i len jednou stavbou vo vlastníctve žalovaného 1/. Zároveň žalobkyňa nesúhlasila s právnym posúdením nedostatku pasívnej

vecnej legitímácie žalovaných 2/ a 3/ v tomto spore, pretože podľa jej názoru žalovaní 2/ a 3/ sú ako rozpočtové organizácie samostatné subjekty práva s právnou subjektivitou a spôsobilosťou na právne úkony, ktoré samostatne vstupovali do právnych vzťahov s tretími subjektmi ohľadne nájmu časti nehnuteľností vo vlastníctve žalovaného 1/. V neposlednom rade dovolateľka namietala aj nenariadenie pojednávania na prejednanie jej odvolania, ktoré bol podľa jej názoru odvolací súd povinný nariadiť, aby sa mohla tohto pojednávania zúčastniť a vyjadriť sa k veci po skutkovej ako aj právnej stránke, vysloviť závery a vyjadriť sa k tvrdeniam žalovaných. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalovaný 1/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Žalovaní 2/ a 3/ vo svojom vyjadrení zdôraznili absenciu ich pasívnej vecnej legitímácie, nakoľko nemožno založiť výrokom súdu ich spoločnú hmotnoprávnu solidárnu povinnosť na plnenie, pretože neužívali nehnuteľnosti, t. j. pozemky spoločne. Zároveň zdôraznili, že predmetné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne tvoria jeden ucelený areál. Z tohto dôvodu navrhli dovolanie žalobkyne odmietnuť, prípadne zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalobkyňa vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s jej argumentáciou vo vzťahu k parc. č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X ohľadne toho, že ide o pozemky, ktoré nespádali pod zákonnú definíciu príľahlej plochy podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktoré by svojím umiestnením a súčasne využitím tvorili neoddeliteľný celok so stavbou, a teda zohľadňujúc len čiastočné oplatenie pozemkov nezastavaných stavbami určil, že predmetné pozemky sú využitím výlučne podriadené pozemkom žalobkyne zastavanými stavbami žalovaného 1/.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

18. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu, resp. účastníkovi možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

19. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí

vadou v konania podľa § 420 písm. f/ CSP.

20. Zákon č. 66/2009 Z.z. upravuje definíciu „pozemok pod stavbou“ tak, že ním rozumieme nielen pozemok, na ktorom je postavená stavba vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ale aj príľahlá (t. j. susedná) plocha, ktorá svojím umiestnením tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (§ 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.). Dňom účinnosti tohto zákona, t. j. 1. júla 2009, vzniká podľa § 4 ods. 1 vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

21. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Vo svojom rozhodnutí mal odvolací súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že aj pozemky parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, na ktorých je športovisko, resp. ktoré sú porastené kríkmi a trávnatými porastmi, treba považovať za príľahlú plochou k pozemkom parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X, zastavanými budovami patriacimi žalovanému 1/, ktoré sú v správe žalovaných 2/ a 3/, a tak za obdobie po účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. nevzniká žalobkyni nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ odvolací súd k uvedenému dospel s poukazom o.i. na umiestnenie športovísk, ich využitie primárne na školské edukatívne účely ako aj to, že tento celý priestor je oplotený z troch strán a pri vstupe označený ako majetok žalovaného 1/, je potrebné zo strany dovolacieho súdu poukázať na to, že vecné bremeno - držba a užívanie pozemkov v prospech žalovaného 1/ (v zmysle záznamu č. X. XXXX/XXXX uvedenom na liste vlastníctva LV č. XXXXX) zaťažuje len pozemky parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X, a nie aj na tomto liste vlastníctva vedené pozemky parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, z užívania ktorých sa žalobkyňa domáha vydania bezdôvodného obohatenia. Uvedená potreba riadneho odôvodnenia odvolacím súdom je o to dôraznejšia aj najmä v kontexte § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., keďže síce k pozemkom pod stavbou, ktoré sú nielen tie zastavané, ale aj susedné, pokiaľ svojím umiestnením a využitím tvoria neoddeliteľný celok so stavbou, vzniklo k 1. júlu 2009 zo zákona právo zodpovedajúce vecnému bremenu, pričom však podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Vzhľadom na uvedené bude potrebné zo strany odvolacieho súdu dôslednejšie skúmať (ne)existenciu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na pozemkoch vo vlastníctve žalobkyne parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, parc. č. XXXX/X, ďalej prípadný vznik bezdôvodného obohatenia v súvislosti s ich užívaním a výsledné rozhodnutie v tomto smere náležite odôvodniť. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto malo ozrejmiť skutkové a právne závery takým spôsobom, aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na pre vec rozhodujúce skutočnosti v rovine dohadov a aby mohla skutkovo aj právne proti rozhodnutiu argumentovať. Keďže odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu uvedené obsahové náležitosti nemá, možno skonštatovať, že je nepreskúmateľné.

22. Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke väd konania namietaných dovolateľkou má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobkyne procesne prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP a dovolateľka v ňom dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože jej týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za

správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

24. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.